

Выкарыстанне інтэрактыўных тэхналогій навучання ў падрыхтоўцы спецыялістаў бібліятэчна-інфармацыйнай сферы

С. А. Паўлава

У артыкуле разглядаецца выкарыстанне інтэрактыўных тэхналогій навучання ў падрыхтоўцы спецыялістаў бібліятэчна-інфармацыйнай сферы, асабліва ўвага надаецца тэхналогіі праектнага навучання ў выкладанні спецыяльных дысцыплін. Метад праектаў абгрунтоўваецца як сістэма адукацыйнай стратэгіі, пабудаванай у адным мэтавым кірунку.

Ключавыя словы: інтэрактыўны метад, тэхналогія, праект, гульня, адукацыя, інавацыя, сістэма.

The article examines the use of interactive learning technologies to train the specialists for the library and information sphere. Particular consideration is given to the technology of design learning in teaching of the special academic disciplines. The technology of design learning is validated as an education strategy system developed within a stand-alone target area.

Key words: interactive method, technology, project, game, education, innovation, system.

Кампетэнтнасны падыход стаў дамінуючым у сучаснай вышэйшай адукацыі. У студэнтаў кампетэнцыі фарміруюцца і развіваюцца падчас выкладання ім вучэбных

дысцыплін. Аднак не менш важным у гэтай справе з'яўляецца ўкараненне адпаведных арганізацыйных формаў навучальнага працэсу, інавацыйных педагагічных сістэм і тэхна-

*Сафія Антонаўна Паўлава,
прафесар кафедры менеджменту
інфармацыйна-дакументнай сферы
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
культуры і мастацтваў,
кандыдат філалагічных навук, дацэнт*

логій, методык актыўнага і інтэрактыўнага навучання.

Дастаткова поўна праблема мадэліравання і арганізацыі інавацыйнай адукацыі разгледжаны ў навукова-метадычным выданні І. І. Цыркуна, Е. І. Карповіч [1]. Таксама ў ім прадстаўлены цікавыя дыдактычныя матэрыялы для самастойнай работы суб'ектаў адукацыі над праектамі педагагічных інавацый.

У апошні час актыўна вядзецца дыскусія аб правамернасці ўжывання тэрміна «тэхналогія» адносна навучання і выхавання чалавека. Многія айчыныя і замежныя навукоўцы становяць ставяцца да гэтага пытання. Вучоныя адзначаюць наступныя варыянты трактоўкі паняцця «педагагічная тэхналогія»: сінтэз паміж навукай і мастацтвам; прафесійны інструментарый, які прадугледжвае ўсе магчымыя тэхнічныя сродкі навучання (спосаб тэхнізацыі працэсу навучання; веданне неабходных працэдур для праектавання) новай або некалькі мадэрнізаванай практыкі навучання; працэсная сістэма сумеснай дзейнасці студэнта і выкладчыка па праектаванні, арганізацыі, арыентаванні і карэкцыі адукацыйнага працэсу з мэтай дасягнення канкрэтнага выніку пры забеспячэнні камфортных умоў

удзельнікам; праект педагагічнай сістэмы, перавод прадметных ведаў у сістэму кіравання вучэбнай дзейнасцю.

Такім чынам, педагагічная тэхналогія ўяўляе сабой сукупнасць спосабаў (метадаў, прыёмаў, аперацый) педагагічнага ўзаемадзеяння, паслядоўная рэалізацыя якіх стварае ўмовы для развіцця ўдзельнікаў педагагічнага працэсу і прадугледжвае пэўны яго вынік. Тэрмін «адукацыйныя тэхналогіі» даследчыкамі ўжываецца як сінонім тэрміна «педагагічныя тэхналогіі» [2, с. 116].

Навукоўцы ў вобласці адукацыі прапануюць розныя класіфікацыі і тыпалогіі адукацыйных тэхналогій [2]. У падрыхтоўцы спецыялістаў бібліятэчна-інфармацыйнай сферы найбольш актуальнымі і значнымі з'яўляюцца наступныя іх групы: тэхналогіі на аснове гуманізацыі і дэмакратызацыі педагагічных адносін (педагагіка супрацоўніцтва); тэхналогіі на аснове актывізацыі і інтэнсіфікацыі дзейнасці студэнтаў (гульнівыя тэхналогіі, праблемна-арыентаванае навучанне); тэхналогіі на аснове эфектыўнасці арганізацыі працэсу навучання і кіравання ім (праграмаванае навучанне, групавыя і калектыўныя яго спосабы, узаеманавучанне; інфармацыйныя і тэлекамунікацыйныя тэхналогіі, тэхналогіі інтэрактыўнага навучання) [3, с. 5].

Уяўляецца мэтазгодным вылучыць таксама тэхналогію інтэрактыўнага навучання, якую ў большай ступені можна лічыць інавацыйным педагагічным сродкам. Дастаткова поўна гэтая тэхналогія знайшла абгрунтаванне ў рабоце С. С. Кашлева, дзе яе сутнасць вызначана як сукупнасць спосабаў мэтанакіраванага ўзмоцненага міжсуб'ектнага ўзаемадзеяння педагога і навучэнца, паслядоўная рэалізацыя якога стварае аптымальныя ўмовы для іх развіцця [4, с. 24].

У адрозненні ад тлумачальна-ілюстрацыйных метадаў пры рэалізацыі інтэрактыўных дамінуе не дзейнасць выкладчыка, а дзейнасць студэнта. Педагог у інтэрактыўным метадазе не з'яўляецца транслятарам гатовай інфармацыі, а арганізуе самастойную пазнавальную дзейнасць навучэнца па прадудыраванні ведаў аб навакольнай рэчаіснасці, будзіць да пошуку,

даследавання з'яў і працэсаў, самастойнага рашэння праблем. Выкладчык выступае як крыніца інфармацыі. Яго функцыя – стварэнне ўмоў для праяўлення студэнтамі актыўнасці, ініцыятывы ў пазнавальнай дзейнасці. Яго вядучая роля – дапамагчы ў арганізацыі мыслядзейнасці, сэнсатворчасці, рэфлексіўнай дзейнасці студэнтаў.

Актыўнасці моладзі садзейнічае і спалучэнне ў інтэрактыўных метадах агульных арганізацыйных формаў педагагічнага ўзаемадзеяння: фронтальнай, групавой, парнай і індывідуальнай.

Засваенне студэнтамі змястоўнай напаяўняльнасці выкладаемых спецыяльных дысцыплін здзяйсняецца праз разнастайныя формы навучання. Кафедра менеджменту інфармацыйна-дакументнай сферы БДУКІ лічыць найбольш эфектыўным выкарыстанне тэхналогій праектнага навучання, якія вызначаюцца з пункту гледжання педагагікі як сукупнасць прыёмаў, дзеянняў навучэнцаў у іх пэўнай паслядоўнасці для дасягнення пастаўленай задачы – рашэння праблемы, значнай для навучэнцаў і аформленай у выглядзе канчатковага прадукту [5].

Адукацыйны праект – гэта форма арганізацыі заняткаў, якая прадугледжвае комплексны сістэмны характар дзейнасці ўсіх яго ўдзельнікаў на атрымманне канкрэтных вынікаў, вырашэнне той ці іншай тэарэтычнай або практычнай праблемы. Метад праектаў заўсёды арыентаваны на самастойную дзейнасць студэнтаў – індывідуальную, парную, групавую, якая ажыццяўляецца на працягу вызначанага часу. Гэты метад арганічна спалучаецца з групавым падыходам да навучання і заўсёды падразумявае рашэнне якой-небудзь праблемы. Апошняя прадугледжвае, з аднаго боку, выкарыстанне сукупнасці разнастайных метадаў і сродкаў навучання, з другога – інтэграванне ведаў і ўменняў з розных сфер навукі, тэхналогіі. Вынікі праектаў павінны быць «датыкальнымі»: яны мусяць змяшчаць канкрэтнае рашэнне, калі праца ішла над тэарэтычнай праблемай, і быць гатовымі да ўкаранення – калі практычнай. Увогуле праектнае навучан-

не з'яўляецца інтэрактыўным метадам навучання.

Як правіла, тэматыка праектаў закладаецца падчас папярэдняга этапу праектнага навучання – педагагічнага праектавання дысцыпліны. Спачатку ствараецца мадэль дысцыпліны – рабочая праграма, дзе ўсебакова раскрываюцца яе значэнне для дадзенай спецыяльнасці, міжпрадметныя сувязі, аб'ём, змест тэарэтычнай і практычнай частак, формы арганізацыі вучэбнага працэсу, кантролю і тэхналогіі.

Акрамя праграм, сёння на кафедры распрацаваны вучэбна-метадычныя дапаможнікі і іншыя дыдактычныя матэрыялы, створаныя адпаведна *прынцыпам праектавання*:

1. *Прынцып чалавечых прыярытэтаў, гуманістычных адносін да студэнтаў* адлюстраваны ў асобнай арыентаванасці ўсіх элементаў праектуемай дысцыпліны і вучэбнага працэсу на інтарэсы, патрэбы і магчымасці студэнтаў.

2. *Прынцып самаразвіцця праектуемых сістэм, лекцыйных курсаў, практычных, семінарскіх заняткаў* азначае іх дынамічнасць, здольнасць да змянення зместу і аб'ёму. Гэты прынцып абумоўлены прафілізацыяй курсаў, разнастайнымі формамі навучання, змяненнем педагагічных тэхналогій, аўтарскімі перавагамі.

Укараненне ў вучэбны працэс тэхналогіі праектнага навучання патрабуе з боку выкладчыка добрага ведання спосабаў яго распрацоўкі і выкарыстання.

Праілюструем гэты працэс падрабязна на прыкладзе выкладання спецыяльных дысцыплін «Бібліятэчна-інфармацыйны менеджмент» і «Абслугоўванне карыстальнікаў бібліятэк».

Тэхналогія правядзення заняткаў уяўляе сабой комплекс і паслядоўнасць арганізацыі ў іх межах ўзаемадзеяння выкладчыка і студэнтаў праз рэалізацыю сукупнасці інтэрактыўных метадаў у мэтах больш аптымальнага развіцця ўдзельнікаў педагагічнага працэсу. На занятках гэтае ўзаемадзеянне пачынаецца з рэалізацыі якога-небудзь інтэрактыўнага метаду па стварэнні добразычлівай атмасферы,

наладжванні камунікацыі: «Завяршы фразу», «Алітэрацыя імён», «Камплімент». Гэтыя метады рэалізуюцца на працягу 5–10 хвілін і даюць магчымасць студэнтам аператыўна ўключыцца ў дзейнасць і развіваць да яе станоўчую матывацыю [2, с. 53–55].

Эфектыўным метадам падрыхтоўкі спецыялістаў з’яўляецца метада «Работа з паняццямі». Яго прызначэнне – развіццё ўразумення, рэфлексія, асэнсаванне студэнтамі паняццяў, каштоўнасных арыентацый, стварэнне кожным удзельнікам педагагічнага працэсу свайго індывідуальнага сэнсу таго ці іншага паняцця, абмен сэнсамі. Метада рэалізуюцца ў некалькі этапаў. На першым з іх адбываецца вызначэнне паняцця. Выкладчык на занятках прапануе студэнтам работу з даведчай літаратурай, у якой яны павінны знайсці ўніверсальнае вызначэнне і запісаць яго ў асабістыя слоўнікі. Падчас самастойнай работы на другім этапе моладзь мусіць падабраць падобныя паняцці (па адным паняцці на кожную тэму). На трэцім – знайсці супрацьлеглыя паняцці. Такім чынам кожны студэнт складае ўласны тлумачальны слоўнік, які ўяўляе сабой манапраект па дысцыпліне і з’яўляецца асновай для яе вывучэння.

Сацыяльна-псіхалагічная падрыхтоўка студэнтаў у межах бібліятэказнаўчых дысцыплін прадугледжвае выкарыстанне ролевых інтэрактыўных праектаў: сацыяльна-ролевых, метаду вырашэння канкрэтных задач. Агульнае, што іх аб’ядноўвае, – разбор канкрэтных, часта канфліктных, сітуацый у сферы міжасобасных стасункаў. Падбор, складанне праблемных сітуацыйных задач завочнікі ажыццяўляюць па заданні выкладчыка ў міжсесійны перыяд. Студэнтам неабходна апісаць тры віды сітуацый, якія адбыліся ў бібліятэцы і ўдзельнікамі/сведкамі якіх яны сталі:

- 1) сітуацыя, калі дзеянні бібліятэкара можна ацаніць як аптымальныя;
- 2) сітуацыя, у якой праглядваецца яўная памылка бібліятэкара;
- 3) спрэчная, няясная сітуацыя, рашэнне якой выклікае сумненні.

Сітуацыйныя задачы павінны адказваць наступным патрабаванням: быць спрэчнымі

і цікавымі і ў іх аснове павінен ляжаць рэальны факт. Першы іх від дае апісанне абставін і шэраг магчымых варыянтаў рашэння. Студэнту неабходна абгрунтаваць прымальныя і непрымальныя варыянты. Другі від праблемных сітуацыйных задач дае ацэнку паводзінам бібліятэкара падчас абслугоўвання ў канкрэтнай сітуацыі; студэнту неабходна правесці аналіз і даць абгрунтаванае рашэнне. Трэці від задач арыентаваны на пошук самастойнага рашэння з абгрунтаваннем.

Падобныя задачы патрабуюць ведання бібліятэчнага заканадаўства (аб захаванасці фондаў бібліятэк), педагагічнага такту, павагі да асобы чытача, індывідуальнага падыходу ў кожным канкрэтным выпадку. Як правіла, студэнты-завочнікі паспяхова спраўляюцца з заданнем. Сабранага імі матэрыялу хапае для складання задач для навучэнцаў не толькі ФЗН, але і дзеённага аддзялення.

Падчас заняткаў выкладчыкам прапануюцца параметры вырашэння сітуацый, што дазваляе скласці алгарытм дзеянняў бібліятэкара ў пэўных абставінах. Пасля таго як выступаць студэнты, якія рашылі першую сітуацыйную задачу, пачынаецца абмеркаванне па прапанаваным выкладчыкам параметрам. Такім жа чынам разглядаюцца другая і трэцяя задачы. Студэнты зацікаўлена ацэньваюць рашэнні сваіх сяброў, выказваюць сваё асабістае меркаванне. Пры гэтым узнікаюць спрэчкі, барацьба меркаванняў. Пад кіраўніцтвам выкладчыка знаходзіцца правільнае рашэнне, абмяркоўваюцца тыповыя памылкі, якія дапускаліся студэнтамі пры рашэнні задач.

Высокую інтэнсіўнасць камунікацыі ўдзельнікаў педагагічнага працэсу забяспечвае і вырашэнне канфліктных сітуацый у бібліятэчным калектыве. Студэнты знаёмяцца з рознымі канфліктнымі сітуацыямі і фарміруюць мадэль вырашэння маральных канфліктаў. Затым індывідуальныя варыянты публічна аргументуюцца і абмяркоўваюцца.

Адзін з модуляў дысцыпліны «Абслугоўванне карыстальнікаў бібліятэк» уключае тэму «Выставачная дзейнасць бібліятэк», дзе прадугледжана арганізацыйна дзейная гульня «Мадэль бібліятэчнай выставы». Падчас правядзення гульні развіваюцца навыкі

крытычнага асэнсавання рэчаіснасці, набываецца вопыт калектыўнай інтэлектуальнай дзейнасці, удасканалваюцца ўменні працаваць з мэтавымі чытацкімі групамі; развіваюцца ўменні аналітыка-сінтэтычнай работы з інфармацыяй. Гульня праходзіць у чатыры этапы, займае 4 гадзіны аўдыторнага часу. Першы яе этап – тэарэтычная частка заняткаў, дзе выкладчык нагадвае патрабаванні да выставачнай дзейнасці, іх класіфікацыю, з дапамогай студэнтаў, якія выкарыстоўваюць свае слоўнікі, тлумачыць асноўныя паняцці тэмы. На другім этапе адбываецца падрыхтоўка праектаў. Удзельнікі гульні падзяляюцца на дзве каманды, кожная з іх прадстаўляе пэўную бібліятэку (дзіцячую або дарослую) і атрымлівае спецыяльную матрыцу, па выніках калектыўнага запаўнення якой ствараецца знакавая мадэль выставы. На работу адводзяцца 45 хвілін. Удзельнікам дазваляецца выкарыстоўваць розныя крыніцы інфармацыі. На трэцім этапе гульні «Мадэль бібліятэчнай выставы» праходзіць абарона праектаў. Каманды прадстаўляюць калектыўныя праекты, удзельнікі слухаюць выступленні, задаюць пытанні, дапаўняюць, каменціруюць. На заключным, чацвёртым, этапе вядучы падводзіць вынікі гульні, выяўляе праблемы, якія ўзніклі ў камандах, дае практычныя рэкамендацыі. Вынікі гульні выкарыстоўваюцца ў якасці асновы для метадычных распрацовак тэматычных выстаў па розных кірунках дзейнасці ў інтэграваным курсе «Бібліятэчна-інфармацыйны менеджмент», які завяршае ў вучэбным плане цыкл спецыяльных бібліяказнаўчых дысцыплін. Гэты курс сінтэзуе і абагульняе веды студэнтаў па асобных кірунках бібліятэчнай дзейнасці, а таксама інтэгруе ў сабе ўсе інтэрактыўныя метады. Па тэме курса «Бібліятэка ў сістэме сацыяльна-культурнага праграмавання» прадугледжана распрацоўка студэнтамі мультыпраекта.

У ходзе лекцый і семінарскіх заняткаў студэнты замацоўваюць веды па праектнай дзейнасці бібліятэк, на практычных занятках разглядаюць розныя праблемныя сітуацыі, удакладняюць мэты, задачы, тэрміны працы над праектамі, распрацоўваюць мадэль мэтай праграмы.

Укараненне праектнай методыкі характарызуецца наступнымі этапамі дзейнасці выкладчыкаў і студэнтаў:

1. Вызначэнне тэмы праекта. На гэтым этапе навучанне носіць яскрава выражаны практыка-арыентаваны характар, што дазваляе ўстанаўліваць і падтрымліваць цесныя сувязі з заказчыкамі – бібліятэкамі. Відавочна, што ўжо на першым этапе метады праектаў арганічна спалучаецца з метадамі навучання ў супрацоўніцтве, што важна і для праектнай дзейнасці бібліятэк.

Тэматыка праектаў фарміравалася спецыялістамі цэнтралізаванай сістэмы дзіцячых бібліятэк г. Мінска, Цэнтральнай бібліятэкі імя Я. Купалы, Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна ў межах рэспубліканскіх праграм «Памяць Беларусі» (нацыянальная частка Праграмы ЮНЕСКА «Памяць свету»), «Дзеці Беларусі», «Культура Беларусі». Пэўныя тэмы праектаў прапанаваліся выкладчыкамі з улікам вучэбнай сітуацыі, прафесіянальных інтарэсаў, здольнасцей навучэнцаў, а таксама самімі студэнтамі, якія арыентаваліся на асабістыя пазнавальныя і творчыя інтарэсы.

2. Арганізацыя творчых груп. Навучэнцы аб'ядноўваюцца ў творчыя групы, у кожнай з якіх вылучаецца каардынатар. Ён кіруе і кантралюе ўдзел студэнтаў у распрацоўцы праекта, падтрымлівае сувязі і атрымлівае кансультацыі ад работнікаў бібліятэк, выкладчыкаў. Для кожнай творчай групы выкладчыкі аб'ядноўваюць заданні вучэбнай і пазавучэбнай, самастойнай работы студэнтаў, арыентуюць іх на супрацоўніцтва. У групах адбываецца размеркаванне абавязкаў з улікам патэнцыяльных асабістых здольнасцей студэнтаў.

3. Выбар творчымі групамі тэм праектаў. Кожная творчая група разам з метадыстамі, работнікамі аддзелаў абслугоўвання бібліятэк выбірае тэмы мультыпраектаў, абмяркоўвае магчымыя крыніцы інфармацыі, прагназуе канчатковы вынік дзейнасці.

4. Вызначэнне творчай групай відаў дзейнасці і стварэнне плана рэалізацыі мультыпраекта. Каардынатар групы разам з выкладчыкам (пры неабходнасці) размяркоўвае віды дзейнасці паміж удзельнікамі праекта,

пасля чаго група складае план работы над мультыпраектам. Каардынатар прызначае адказных за кожны з этапаў работы і вызначае тэрмін яго выканання.

5. Рэалізацыя планаў мультыпраектаў. Гэты этап – самы інтэнсіўны і творчы: здзяйснення неспрэчна распрацоўка праекта ў бібліятэках. Студэнты назіпазваюць інфармацыю, працуюць з ёю, даследуюць праблемы, абмяркоўваюць розныя варыянты афармлення і прадстаўляюць праекты. Кожны ўдзельнік групы ўносіць свой уклад у агульную справу. Сумесная работа над праектам дае магчымасць стварэння пазітыўнай узаемазалежнасці студэнтаў і забяспечвае індывідуальную ацэнку работы кожнага ўдзельніка і групы ўвогуле.

6. Прэзентацыя праектаў. Абарона мультыпраекта першапачаткова адбываецца на практычных занятках у студэнцкіх групах. Сярод прадстаўленых праектаў адбіраюцца лепшыя і рэкамендуюцца на агульную прэзентацыю праектаў па патоку.

Формай прэзентацыі вызначаецца круглы стол, на які прадугледжана запрасіць выкладчыкаў факультэта і прадстаўнікоў бібліятэк.

Пры абароне праекта ўлічваюцца:

- арыгінальнасць і якасць прадстаўленага матэрыялу;
- аб'ём і глыбіня ведаў па тэме, эрудыцыя, міжпрадметныя сувязі;
- культура мовы, выкарыстанне наглядных сродкаў;
- адказы на пытанні, паўната, аргументаванасць.

У абмеркаванні студэнцкіх праектаў удзельнічаюць загадчык кафедры менеджменту інфармацыйна-дакументнай сферы, выкладчыкі факультэта інфармацыйна-дакументных камунікацый, загадчыкі і дырэктары бібліятэк г. Мінска, старшыня Беларускай бібліятэчнай асацыяцыі.

У мінулым годзе ўдзельнікі круглага стала былі прыемна ўражаны дыяпазінам тэматыкі (студэнты распрацавалі 30 праектаў, з якімі можна пазнаёміцца ў электроннай бібліятэцы Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў), якасцю праектаў, іх адраснасцю. Так, у межах навукова-вучэбна-

вытворчага комплексу «Кафедра менеджменту інфармацыйна-дакументнай сферы – Цэнтралізаваная дзіцячая бібліятэчная сістэма г. Мінска» былі прадстаўлены праекты: для філіяла № 16 – «Інфармацыйная культура і дзеці», «Цэлы свет – дзецям»; для філіяла № 11 – «У гармоніі з прыродай»; для філіяла № 14 – «Дзеці і бацькі – псіхалогія стасункаў»; для філіяла № 6 – «Война глазами трёх поколений»; для філіяла № 3 – «Чтение – путь к образованию», «Зямля бацькоў – твая зямля»; для Цэнтралізаванай гарадской бібліятэкі імя Я. Купалы – «Алея чытачоў», «Жаночы інфармацыйны цэнтр», «Вайна ў лёсе маёй сям'і»; для вышэйшых навучальных устаноў быў падрыхтаваны праект «Віртуальная даведачная служба бібліятэк ВНУ»; для ўсіх зацікаўленых бібліятэк – праект «On-line-інфармацыя – крок у будучыню».

Не менш цікавымі з'яўляюцца і рэгіянальныя праекты, якія распрацоўваліся студэнтамі па ўзгадненні з кіраўніцтвам бібліятэк рэгіёнаў. Найбольш змястоўныя з іх наступныя: для Цэнтральнай бібліятэкі г. Мар'іна Горка – «Школа – территория закона»; для Стаўбцоўскай раённай бібліятэкі – «Цыкл мерапрыемстваў па папярэджанні агрэсіі і жорсткасці сярод падлеткаў»; для Глускай раённай бібліятэкі – «Адраджэнне і захаванне культурна-гістарычнай спадчыны Глускага раёна»; для Лунінецкай ЦРБ – «Прафілактыка правапарушэнняў сярод школьнікаў»; для Полацкай ЦБС – «Создание информационного центра по генеалогии и генеалогическим исследованиям».

Прадстаўленыя праекты атрымалі высокую ацэнку як з боку выкладчыкаў, так і з боку прадстаўнікоў бібліятэк. Шэраг праектаў з мэтай укаранення ў практычную дзейнасць быў запатрабаваны бібліятэкамі адразу пасля іх прэзентацыі.

У ходзе абмеркавання адзначалася эфектыўнасць праектнай метадыкі як эфектыўнага падыходу да навучання студэнтаў. Усе ўдзельнікі сышліся на меркаванні, што праектная метадыка дазваляе:

- спалучаць перавагі праектна-даследчага метаду і магчымасці інфармацыйных тэхналогій;
- ствараць аптымальныя ўмовы

для самарэалізацыі як студэнтаў, так і выкладчыкаў;

- максімальна развіваць індывідуальныя патэнцыяльныя здольнасці студэнтаў;

- арганізоўваць цеснае ўзаемадзеянне і камунікацыйныя адносіны паміж членамі групы, выкладчыкамі і супрацоўнікамі бібліятэк;

- фарміраваць і развіваць даследчыя ўменні і навыкі, творчыя здольнасці ўсіх удзельнікаў праекта;

- засяроджваць увагу як на індывідуальнай працы, так і на сумесных дзеяннях над рашэннем вытворчых праблем;

- браць індывідуальную адказнасць за выкананне тых ці іншых вытворчых задач.

Прэзентацыі сведчылі аб эфектыўнасці практнай методыкі і ў кірунку развіцця эмацыянальнай сферы будучых спецыялістаў. Студэнты выказалі задаволенасць ад выкананых заданняў, праявілі пачуцці прафесійнай годнасці, упэўненасці ў сабе, пазітыўныя адносіны да сваіх сакурснікаў, будучай прафесійнай дзейнасці, асэнсавалі матывацыю самаактуалізацыі і самаўдасканалення.

Тэхналогію інтэрактыўнага праектнага навучання нездарма адносяць да інтэрактыўных тэхналогій XXI стагоддзя: яна прадугледжвае ўменне адаптавацца да імкліва зменлівых умоў жыцця чалавека постіндустрыяльнага грамадства. Праекты разглядаюцца як элементы сістэмы адукацыйнай стратэгіі, пабудаванай у адным мэтавым кірунку.

Выкарыстанне інтэрактыўных тэхналогій навучання дазваляе ўдасканаліваць арганізацыю самастойнай работы студэнтаў-завочнікаў, робіць яе больш рытмічнай, а ў выніку – павышаць паспяховасць навучэнцаў. Безумоўна, кожны выкладчык выбірае сваю сістэму метадаў і тэхналогій навучання з улікам вучэбных метадаў і задач, асаблівасцей вучэбнай групы, яе інтарэсаў і патрэб, узроўню кампетэнтнасці і іншых фактараў.

Найбольшага эфекту можна дасягнуць пры сістэмным падыходзе да выбару традыцыйных і інавацыйных тэхналогій навучання, іх разумным спалучэнні, дапаўненні адзін аднаго і эфектыўным кіраўніцтвам з боку выкладчыка.

Спіс цытаваных крыніц

1. Цыркун, И. И. Инновационное образование педагога: на пути к профессиональному творчеству: учеб.-метод. пособие / И. И. Цыркун, Е. И. Карпович. – 2-е изд. – Минск: БГПУ, 2011. – 311 с.

2. Педагогическое образование в Республике Беларусь: аналитические материалы: практ. пособие / П. Д. Кухарчик [и др.]; под общ. ред. И. И. Цыркуна. – Минск: БГПУ, 2007. – С. 116.

3. Збаровская, Н. В. Деловые игры для занятий библиотечных специалистов: сб. метод. материалов / Н. В. Збаровская. – М.: Либерия; Бибинформ, 2005. – 120 с.

4. Кашлев, С. С. Интерактивные методы обучения: учеб.-метод. пособие / С. С. Кашлев. – Минск: ТетраСистемс, 2011. – 224 с.

5. Селевко, Г. К. Современные образовательные технологии: учеб. пособие / Г. К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с. – (Профессиональная педагогическая библиотека).

Матэрыял паступіў у рэдакцыю 24.02.2012.